

Motion till riksdagen 2009/10:Fi216

av **Lennart Axelsson (s)**

Rättvis handel

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av ytterligare åtgärder för att skapa rättvisare förhållanden inom världshandeln.

Motivering

Många producenter i utvecklingsländer har ofta begränsade resurser och har svårt att hävda sig på världsmarknaden. För att kunna agera där, och sälja sina produkter, tvingas de pressa sina priser, sänka kraven på arbetsförhållanden samt sälja via flera mellanhänder som själva tar en stor del av förtjänsten. Detta leder till att många inte får tillräckligt betalt för sitt arbete och därmed inte kan försörja sig själva, sin familj och utveckla sitt lokalsamhälle.

Det är mot denna bakgrund rättvis handelsrörelsen har vuxit fram. Genom att främja en handel där människan och lokalsamhällets utveckling sätts i centrum kan fattigdom och social utslagning undvikas. Rättvis handel är inte bistånd utan det är ett handelssamarbete mellan producenter, importörer, butiker och konsumenter som präglas av öppenhet, ömsesidighet och respekt för alla parter. Rättvis betalning, goda arbetsförhållanden, långsiktighet, respekt för mänskliga rättigheter och för miljön möjliggör på sikt ekonomisk och social utveckling.

När du som konsument köper en rättvisemärkt produkt bidrar du till att odlare och anställda får förbättrade ekonomiska villkor, genom kriterier för högre löner och ett minimipris som överstiger produktionskostnaden. Detta, tillsammans med långsiktiga handelsavtal, ger trygghet för alla dem som inte har så stora marginaler att leva på. Utöver den högre betalningen får odlarna också en extra premie. Den används till att utveckla lokalsamhället socialt och ekonomiskt, t ex i en ny skola, nya bostäder och hälsovård eller till investe-

Fel! Okänt namn på

ringar i jordbruket. Beslutet för hur premien ska användas tas gemensamt av odlarna.

Rättvisemärkt handlar inte bara om att få en bättre ekonomisk situation. Kriterierna främjar också demokratin, organisationsrätten samt miljöhänsyn i produktionen. Barnarbete och diskriminering motverkas.

Försäljningen av rättvisemärkt på den svenska marknaden har under 2008 ökat markant.

Det totala försäljningsvärdet i konsumentled uppgick till drygt 700 miljoner kronor under 2008. 78 procent av svenskarna säger sig känna till Rättvisemärkt, en ökning med åtta procentenheter jämför med föregående år. Trots denna positiva utveckling är det långt kvar innan Rättvisemärkts vision om en världshandel som grundar sig på respekt för mänskliga rättigheter och som främjar en bättre framtid för människa och miljö är uppnådd.

FN har fortsatt vara tydligt med vikten av att förändra handelsförhållanden, bland annat genom Millenniedeklarationen där det anges att ett icke-diskriminerande handelssystem måste skapas. Trots dessa försök har världens länder ännu inte kommit särskilt långt med att skapa rättvisare förhållanden inom världshandeln.

Sverige har alla möjligheter att visa vägen i det arbetet. Men då måste alla krafter dra åt samma håll.

Därför är det viktigt att regeringen tar initiativ för att ytterligare stimulera ett ökat användande av rättvisemärkta produkter i allmänhet och när det gäller offentliga myndigheter och organisationer i synnerhet.

Stockholm den 1 oktober 2009

Lennart Axelsson (s)